

Technická univerzita v Liberci

Fakulta pedagogická

461 17 Liberec 1, Hálkova 6, tel., fax: 048 5227 332

Katedra tělesné výchovy

Obor učitelství pro 2. stupeň

PROGRAMOVÁ NÁPLŇ ŠKOL V PŘÍRODĚ VE VOLNÉM ČASE

95 - FP - KTV - 050

Autor:

Jméno a příjmení: Věra Pavelková

Podpis:

Pavelková

Adresa: Jiřího z Poděbrad, Hronov 549 31

Vedoucí práce: Mgr. Helena Rjabcová

Počet:

stran	obrázků	tabulek	příloh
73	1	29	6

V Liberci dne 20.1.1998

Pracoval (diplomat) :

Datum: 17.5.1995

Technická univerzita v Liberci

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6

Telefon: 329

Telefax: 21301

Katedra: Tělesné výchovy

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(závěrečného projektu)

diplomant: Věra Pavalková
adresa: Jiřího z Poděbrad 802, Hronov 1
obor: Tělesná výchova - Německý jazyk

Název: Programová náplň škol v přírodě ve volném čase.
.....
.....

Vedoucí práce: Mgr. Helena Rjabcová

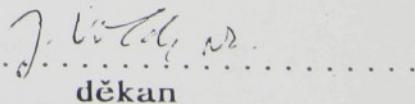
Termín odevzdání: 15.5.1996

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž specifikují zadání: východiska, cíle, předpoklady, metody zpracování, základní literaturu (zpravidla na rub tohoto formuláře). Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) v UK TUL, na katedrách a na Děkanátě Pedagogické fakulty.

27.4.1995

V Liberci dne 19..

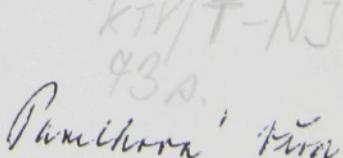

vedoucí katedry

děkan

Převzal (diplomant):

Datum: 17.5.1995

Podpis:

Pamihora, třídní

KIV/T-NJ
43a

PROHLÁŠENÍ K VYUŽÍVÁNÍ VÝSLEDKU DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jsem si vědoma, že diplomová práce je majetkem školy, že s ní nejde bez svolení školy disponovat, a že diplomová práce může být zapůjčena či objednána (kopie) za účelem využití jejího obsahu.

Beru na vědomí, že po 5ti letech si diplomovou práci mohu vyžádat v Univerzitní knihovně Technické univerzity v Liberci, kde bude uložena.

V. Pavelková

Jiřího z Poděbrad 802

Hronov

549 31

PROHLÁŠENÍ O PRŮVODNOSTI PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla všechnu použitou literaturu.

Liberec 1998 - 01.20.

Věra Pavelková

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na vypracování diplomové práce. Poděkování patří i paní ředitelce státní školy v přírodě v Křinicích Simonové. Za dobré podněty, nápady a informaci náleží dík vedoucí práce Mgr. Heleně Rjabcové. Neměla bych zapomenout ani na žáky a učitele, kteří dotazníky vyplňovali, bez nichž by výzkum byl neprověditeLNÝ.

ANOTACE

V diplomové práci jsme sledovali skladby programů ve volném čase na různých školách v přírodě. Dotazovali jsme se učitelů jak vypadá tělovýchovný režim na školách v přírodě, která činnost je pro žáky nejoblíbenější. Ptali jsme se na názory týkající se školy v přírodě. Ukázalo se, že nejčastější organizační formou tělesné výchovy je odpolední či celodenní turistická vycházka.

Dalším bodem diplomové práce je vypracování a praktické ověření sestaveného 14ti denního programu pro pobyt žáků ve škole v přírodě. V neposlední řadě jsme zjišťovali oblibenost jednotlivých činností prováděných přímo na škole v přírodě mimo vyučování.

ANNOTATION

In this thesis we investigated the types of programmes in free time at various schools in nature.

We asked teachers how the regime of physical education looks like and which activity is the most favourite for pupils. We asked about the views of the schools in nature too.

We learnt, that the most frequent organization form of psychical education is afternoon or the whole day walk.

In the next part of this thesis is drawn and practically checked 14days long programme of pupils staying at schools in nature. We found out the liking of individual activities practised at schools in nature after lessons.

DIE AUSTATION

In der Diplomarbeit folgten wir die Programmstrukturen in der Freizeit an verschiedenen Naturschulen. Wir erkundigten der Lehrer, wie sieht das Regime für Körpererziehung aus, welche Tätigkeit für die Schüler beliebteste ist. Wir befragten nach den Meinungen betreffend der Naturschule. Es hat gezeigt, dass die häufigste Organisationsform der Körpererziehung die Nachmittagsspaziergang oder tagelange touristische Spaziergang ist.

Der weitere Punkt der Diplomarbeit ist die Ausarbeitung und die praktische Beglaubigung des Programms für 14 Tage für den Aufenthalt der Schüler. Dann haben wir die Beliebtheit der einzelnen Tätigkeiten festgestellt, die sich direkt in der Naturschule nach dem Unterricht durchgeführt haben.

OBSAH

1. Úvod	1
2. Syntéza poznatků	3
2.1. Životní prostředí	3
2.2. Školy v přírodě	9
2.2.1. Cíl, význam	9
2.2.2. Organizace a řízení škol v přírodě	11
2.3. Volný čas	12
2.3.1. Pedagogika zážitku	13
2.4. Pohyb a hra	15
3. Cíle	17
4. Metodika práce	18
4.1. Charakteristika souboru	18
4.2. Dotazníky	19
4.3. Vlastní výzkum	20
4.4. Zpracování výsledků	20
5. Výsledky	21
5.1. Vyhodnocení odpovědí učitelů – časový objem jednotlivých zaměstnání během 14ti denního pobytu	22
5.2. Vyhodnocení odpovědí učitelů na práci ve škole v přírodě	23
5.3. Pořadí preferovaných činností na jednotlivých školách	24
5.4. Výsledné hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace	25
6. Diskuse	28
7. Závěr	31
8. Literatura	34
9. Přílohy	35

1. ÚVOD

Diplomová práce se zabývá náplní volného času dětí, který by měl být tráven velice rozmanitě, vesele a bezstarostně. V této práci chceme ukázat, jak lze využít volného času dětí a organizovat jej ve školách v přírodě, jaké jsou oblíbené činnosti dětí a dále upozornit i na důležitou úlohu životního prostředí ve vztahu k těmto otázkám.

Ve východních Čechách je příroda alespoň trochu neporušená a děti se nemusí bát vyjít ze svých domovů jen proto, že venku právě vrcholí dopravní špičkanebo hrozí smogová situace. Dá se říci, že zdejší děti jsou určitým způsobem zvýhodněny před dětmi, žijícími v severních Čechách nebo na severní Moravě. Podmínky života dětí v uvedených oblastech se postupem času tak zhoršily, že děti musejí vyhledávat právě nenarušené kouty naší kdysi tak krásné a zdravé přírody. Poprvé řečeno, děti si tohoto daru neváží a už vůbec si neuvědomují, jaké mají štěstí, že mohou alespoň určitý čas strávit na čerstvém vzduchu a v nádherné přírodě. To si uvědomí až člověk, který přijde do styku s dětmi vyrůstajícími ve velkoměstech. Nedovedou si život na venkově představit z jednoho prostého důvodu, nikdy ho totiž pořádně na vlastní kůži nepoznaly ! Není to jejich chyba, je to chyba celé naší společnosti, která jim život ve velkoměstech spíše ztěžuje. A snad proto, že společnost si časem tyto velké omyly uvědomila, začala hledat možnosti, jak dětem po částech své dluhy k nim splácat.

Začaly se zřizovat chráněné krajinné oblasti a parky, ve kterých se snaží různé organizace zachovat přírodu pro další generace alespoň takovou, jakou ji známe my. Ovšem je třeba zmínit se i o dalším poslání těchto oblastí. Vznikají na místech,

2. SYNTÉZA POZNATKŮ

2. 1. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Význam životního prostředí vyplývá zejména z rozhodujícího vlivu jeho základních složek na zdravotní stav, životní pohodu člověka a na ekonomickou činnost.

Lidský život závisí na prostředí, ve kterém člověk žije. V tomto smyslu to není Země, kdo patří člověku, ale naopak člověk patří Zemi. Každý jedinec zanechává po sobě stopu. Atž je to stopa sebemenší či sebevětší, měla by přinášet užitek pro další generace.

Podle toho, jak člověk miluje přírodu, tak se také k ní chová a dobré zná její hodnotu.

Příroda trpí poškozováním ovzduší, vody i půdy, zvyšováním množství cizorodých látok v prostředí. Ničení přirozených ekosystémů může ovlivnit podnebí na celé Zemi. Zvláště v prostředí velkých měst, kde se odráží historie vývoje, rozvíjí se umění a věda, často převládá jednotvárnost, projevuje se nepořádek, nedostatek zeleně, příliš velký hluk, velká koncentrace obyvatel atd. Spolu s procesem urbanizace se snižuje i množství lidí, kteří v krajině pracují (zemědělství) a stoupá počet lidí zaměstnaných v průmyslu a jiných činnostech soustředěných obvykle do měst. Proto jedním z nejdůležitějších úkolů dnešní doby je ochrana přírody. Příroda, která je snadno zranitelná, je velice těsně spjata s lidskou společností. Víkendový útek lidí z měst do přírody a jejich nesprávné chování ohrožuje existenci řady živočichů a rostlin.

Člověk má v rukou obrovské vědecké a technické prostředky, které může využít, ale i zneužít pro ničení všeho. Každý nepodařený a nepromyšlený čin a zásah do přírody se zpětně projeví na lidské společnosti.

Poradkyně ministra tehdejší ČSFR pro životní prostředí uvádí:

Všechny naše současné krajiny jsou výsledníci interakce přírody a člověka, dokladem jeho tvůrčího umění a nerozumu.

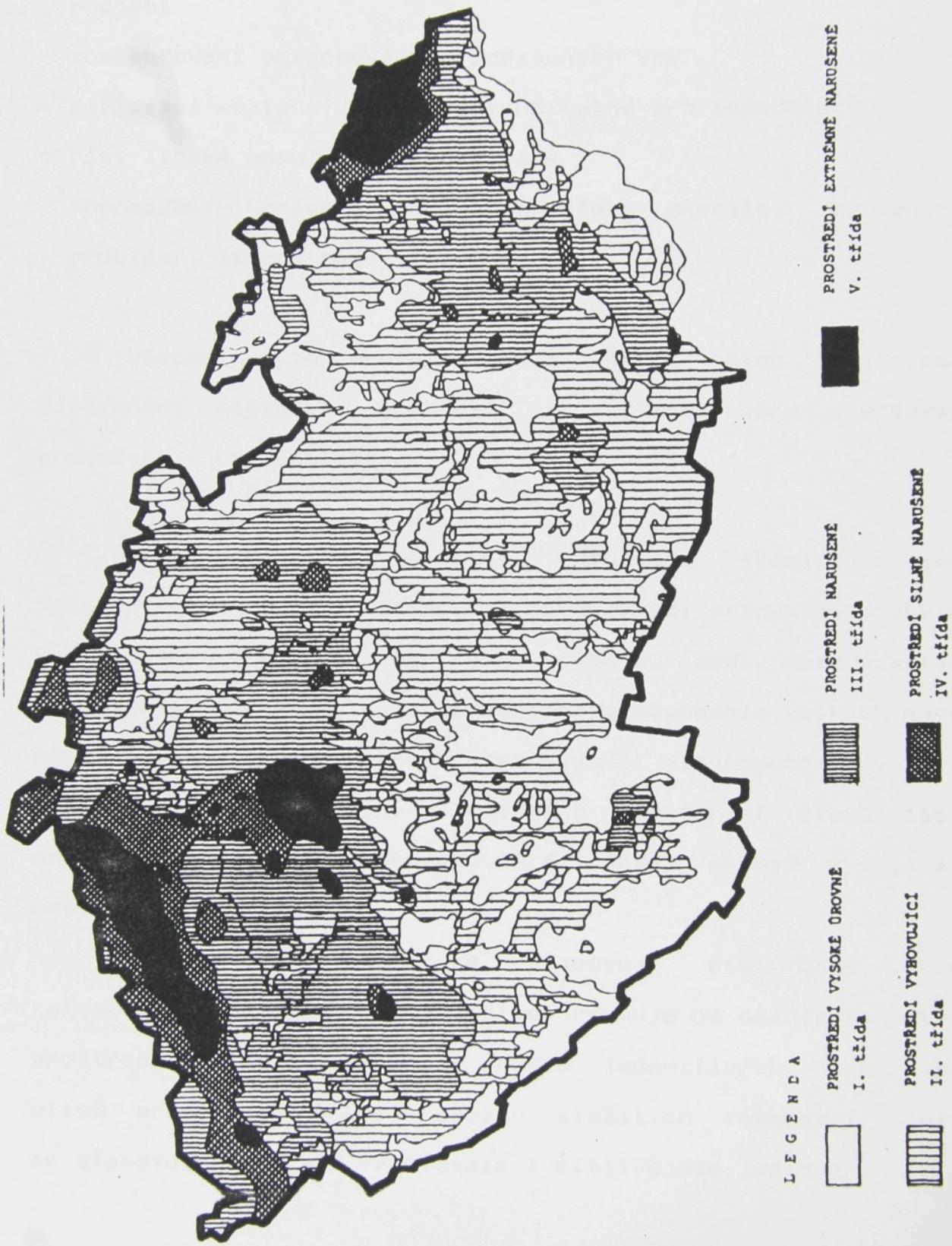
Již minulé generace věděly, že s přírodou se musí pracovat ruku v ruce, že ji musí svým způsobem sloužit, že ji mohou jen usměrňovat, ale nikdy znásilňovat. Tvářnost naší krajiny se změnila způsobem, který nebyl jen nešetrný, ba přímo násilnický ve smyslu ekologickém, estetickém, ale i zcestný z hlediska ekonomického. Bohužel výsledek je žalostný. Naše typicky česká, moravská a slovenská krajina, tehdy tak libezná, se stala krajinou průmyslovou, zemědělskou, krajinou nikoliv obytnou, ale ke stání.

Člověk musí přijmout skutečnost, že přírodní subjekty mají svébytnou a nenahraditelnou vnitřní hodnotu a práva, jejichž respektování je základem jeho cílevědomé péče.

(NOVÁKOVÁ, 1991)

Typické problémy v naší republice nebo v jejích menších územích se projevují hlavně v Praze, v severních Čechách, v krkonošské a podkrkonošské oblasti, Ostravsku atd. V jednotlivých oblastech se objevují i určité lokální problémy např. ve městech, v částech měst, v podnicích.

Mapa životního prostředí

Obr. 1 Hodnocení úrovně životního prostředí ČR

Prvořadé problémy, které je nezbytné řešit, by se daly shrnout do těchto kategorií:

- znečištěování ovzduší, které má za následek klimatické změny podnebí
- znečištěování povrchových i podzemních vod
- snižování rozlohy orné půdy využitelné pro zemědělství
- růst lidské populace a urbanizace
(hromadění odpadků, růst spotřeby energie, hygienické problémy, šíření nemocí ...)

Všechny tyto problémy mají velice úzkou souvislost. Odstranění místních problémů je základem pro zlepšování prostředí v celé oblasti.

Hygienické limity slouží k určení škodlivých jevů působících na člověka. Stanovují se nejvyšší přípustné dávky či koncentrace škodlivin na různě dlouhou dobu. Meze adaptace organismu lze překročit jak krátkodobým působením velkých dávek nepříznivého faktoru prostředí, tak i dlouhodobým působením nízkých dávek škodlivin. V nízkých dávkách si člověk často neuvědomuje jejich působení, větší dávky mnohdy vyvolávají nepříznivé pocity.

Hygienické limity se stanovují pro různé věkové kategorie, ve kterých každý jedinec reaguje na nepříznivé vlivy prostředí jinak. Týkají se pouze jednotlivých škodlivých vlivů prostředí, nikoliv jejich složitých kombinací. Limity se stanovují tak, aby vyhovovaly i citlivějším jedincům.

TABULKA 1

Nejvyšší přípustné koncentrace některých škodlivin

Škodlivina	krátkodobá koncentrace	denní koncentrace
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\mu\text{g}/\text{m}^3$
prach	500	150
oxid siřičitý	500	150
oxid dusíku	300	100
oxid uhelnatý	6000	1000

Základní složky biosféry:

OVZDUŠÍ. Látky, které se dostávají do ovzduší - emise, reagují s dalšími látkami a mění své složení i vlastnosti. Emise působí přímo na organismy i na neživé prostředí (kyselé deště). Dojde nejen k zvýšení kyselosti půdy a vody, odumírání lesů, znehodnocování zemědělské produkce, vymírání živočichů ve vodě, ale nepříznivě působí i na lidské zdraví.

Nebezpečné situace vznikají při zhoršených podmínkách pro rozptylování škodlivých láttek v ovzduší, nejčastěji při inverzi. Velkým nebezpečím je narušování ozónové vrstvy ve stratosféře (např. působením freonů).

VODA. Co znečišťuje vodní toky a nádrže? Jde o různé odpadní průmyslové, komunální vody, látky vyplavené z polí, nečistoty z dopravy.

Vypouštění těchto odpadů vede k eutrofizaci vod. Znamená to, že následkem vysokého obsahu živin (např. dusík, fosfor) se přemnoží řasy a vodní hladina jimi zarůstá. Dojde k znemožnění výměny plynů mezi vodou a ovzduším. Ubývá kyslíku ve vodě,

protože se spotřebovává na hniliobné procesy. Voda se stává mrtvou.

PUDA. Narušení života v půdě vede ke snížování její úrodnosti. Ještě horší je působení vodní a větrné eroze, která způsobuje ztrátu půdy. Mezi nežádoucí vlivy patří kyselé deště, rozsáhlá chemizace v současném zemědělství, používání těžkých strojů, které ničí půdní strukturu. Při různých záborech půdy pro stavby dochází opět k snížení rozlohy orné půdy. Nesprávnou technikou a špatně provedeným odvodňováním dochází často k vysušování krajiny a erozi půdy.

V neposlední řadě působí negativně na prostředí také hluk, který je přiřazován k biosféře. Hluk prostředí se zvyšuje v blízkosti dopravních tepen, průmyslových závodů, letišť a ve městech. Snižení tohoto negativního faktoru se musí řešit změnou výrobní technologie, konstrukcí, budováním ochranných bariér a používáním protihlukových ochranných prostředků.

TABULKA 2

Hlučnost prostředí

živá ulice	do 65dB
velmi živé ulice, křík, obráběcí stroje	65 – 90dB
motocykl, disco	90 – 100dB
letadlo nízko nad zemí, popmusic	100 – 200dB

(Kvasničková, 1994)

Pobyt žáků v přírodě může mít při správném výchovném působení důležitý význam pro získání kladného vztahu k životnímu prostředí. Zejména v době vyučování je nutno vytvářet příležitosti k pozorování přírodních jevů, vnímání a hlubší poznání krásy a k učení správného chování v přírodě.

Žáci by se měli naučit pozitivnímu postoji k životnímu prostředí. Měli by mít takové schopnosti a názory, které by mohly v budoucnu pomoci vytvářet optimální životní podmínky člověka. Základem je pochopit vzájemný vztah mezi člověkem a jeho životním prostředím. Úkolem je vytvářet v žákovi vědomí, že kvalita životního prostředí je rozhodující součástí životní úrovně jak jednotlivce, tak celého národa. Člověk by si měl uvědomit, že za každou činnost je plně zodpovědný. V neposlední řadě by žáci měli být poučeni o vlivu chemických látek na životní prostředí člověka (např. nikotin, oxidy síry, dusíku, metanol, rtut, karcinogenní látky).

2.2. ŠKOLY V PŘÍRODĚ

2.2.1. CÍL, VÝZNAM

ŠvP jsou jednou z forem výchovných a vzdělávacích činností, které jsou věnovány především dětem z průmyslových a ekologicky nepříznivých oblastí.

Jejich hlavním cílem je upevňování zdraví. Děti odjíždějí do klimaticky a ekologicky výhodnějšího prostředí, kde za příznivějších podmínek probíhá jejich výchova a vzdělávání.

Pobyty v zotavovacím zařízení mají zdravotní, rekreační a výchovně-vzdělávací poslání. Zařízení k těmto pobytům jsou stále potřebnější (ze zdravotního hlediska), neboť neustále přibývá dětí, které trpí různými druhy alergií. Nejčastěji bývá narušen kardiorespirační systém, který je biologickým základem tělesné zdatnosti.

ŠvP se organizují nejen pro žáky základních škol, ale doporučují se i pro děti v mateřských školách.

Programová náplň je doplňována různými ozdravnými činnostmi, jako například v současné době je stále používanější program profesora Václava Žilkyl "Veselé pískání, zdravé dýchání". Jedná se o nácvik správného dýchání pomocí hry na flétnu.

ŠvP jsou organizovány většinou na 2-3 týdny. Je zajištěno ubytování, stravování, výuka a rekreačně - výchovné činnosti ve volném čase. Hlavním úkolem není jen dostačující pobyt v čistém prostředí, ale též intenzivně a soustavně prováděná pohybová aktivita.

Mimo vyučování a společné přípravy dětí na vyučování jsou organizovány různé tělovýchovné, sportovní, turistické a zájmové činnosti ve zdravotně vyhovujícím prostředí (pokud možno venku). Tyto činnosti by měly přinášet příznivé výsledky ve zdatnosti oběhového systému člověka, ozdravný účinek (viz VLČEK 1991). Z výchovného hlediska při těchto pobytích je kladen velký důraz na kolektiv, práci v kolektivu a postavení jedince v tomto společenství. V jiném prostředí se žáci projevují mnohem přirozeněji a volněji. Učitel má možnost poznat žáka, jeho jednání a chování z jiného úhlu. Má možnost pozorovat žáka při hrách, zájmových a rekreačních činnostech, při jeho odpočinku či volných chvílkách. Učitel může tak poznat žáka hlouběji, odhalit jeho individuální zvláštnosti

a problémy, schopnost řešit nahodilé konflikty, jeho postoje v různých situacích. To vše napomáhá učitelovi v jeho práci, v tom, aby si mohl najít cestu k žákově duši a vytvořit si tak individuální přístup k němu.

Novými zkušenostmi a poznatky není obohatován jen učitel, ale i žák. I pro něho je velmi důležitý nový pohled na učitele, který je mu celý den na blízku. Poznává učitele z jiné stránky, vidí v něm člověka, který dokáže podat pomocnou ruku, pomáhá řešit drobné problémy. Společně prožívají pěkné chvíle odpočinku. Učitel radí a předává zkušenosti, jak poznávat krásy přírody, kulturní památky a historii naší země. Tím se vytváří mezi učitelem a žákem bližší a citlivější vztahy a odbourává se bariéra nedůvěry.

Tyto vztahy jsou pak základem pro další práci se žáky, která je mnohem kvalitnější, jednodušší a rychlejší.

2.2.2. ORGANIZACE A ŘÍZENÍ ŠKOL V PŘÍRODĚ

Vysílání a pobyt žáků ve ŠvP zabezpečuje školský úřad. Objekt, ve kterém se má pobyt uskutečňovat, musí být schválen okresním hygiénikem. Pobyt žáků ve ŠvP se uskutečňuje:

- a) v objektech sloužících trvale
- b) v objektech pronajatých, využívaných pro ŠvP přechodně
- c) provizoriem

Zařízení pro zotavovací akce se nacházejí v suchých, bezprašných prostorách, v přírodě chráněné od zdrojů znečištění ovzduší a zdrojů hluku, mimo pásmo hygienické ochrany, pásmo stanovená k ochraně vodních zdrojů, v krajině se vzrostlou zelení...

Tato zařízení musí mít prostory pro spaní, společenskou a sportovní činnost, stravování, sušení oděvů a obuvi, umývárnu, ošetřovnu, izolaci a WC.

ŠvP řídí její ředitel. Vydává vnitřní řád školy, který stanoví podrobnosti provozu školy v přírodě.

(výtažek z Vyhlášky ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České socialistické republiky ze dne 1.9.1989 o školách v přírodě)

2.3. VOLNÝ ČAS

V historii bylo provedeno mnoho pokusů o definici pojmu "volný čas". V závislosti na ekonomických, sociologických, psychologických, filosofických a kulturně kritických momentech se ukazuje, že definovat ho je věc poměrně složitá.

Jsou uváděny dva hlavní směry v chápání pojmu volný čas:

- a) negativní pojem - je to zbývající doba průběhu celého dne, až po skončení veškerých povinností a uspokojení základních biologických potřeb
- b) pozitivní pojem - volný čas je chápán jako jakýkoliv časový prostor, který může pro jedince znamenat svobodu a kdy se může svobodně realizovat

Havinghurst se domnívá, že volný čas se musí:

- a) starat o účast na sociálním životě
- b) být pramenem úcty k sobě samému
- c) být možností k zajímavému prožití

Kaplanovy přístupy říkají, že volný čas:

- a) rozvíjí pocit vlastní individuality
- b) je užitečný sobě i společnosti
- c) podněcuje tvůrčí síly člověka
- d) umožňuje pocit někomu patřit

Obě tyto hypotézy doplňuje Filipová (uvádí VÁŽANSKÝ 1992), která vidí volný čas ve smyslu odpočinku a rekrece, v kompenzaci jednotlivých zátěží a v infomaci o orientaci člověka. V současné době převládá náplň volného času spíše pasivní, ať už sledování médií, odpočinek, čtení novin. Ale postupně se v západních zemích objevuje přesycenost těchto aktivit a člověk spíše usiluje po aktivním prožívání volného času – přestování turistiky, sportu, procházky, cestování.

Je zájmem společnosti, aby výchova dětí mimo vyučování podpořila rozvoj osobnosti žáka a pomohla předcházet vzniku nežádoucích projevů a sklonů dětí.

2.3.1. PEDAGOGIKA ZÁŽITKU

Ke správnému prožívání a usměrňování volného času slouží pedagogika zážitku. Cílem pedagogiky zážitku je vyzkoušet aktivní základní postavení, tzn. pohotovost či připravenost do aktivního zážitku. Pedagogika zážitku je postavena na principu účinku, neboť, co každý sám prožil, viděl a cítil, toho se nezbaví.

Ve volném čase se získávají bezprostřední zkušenosti, a to i v prostředí chudém na podněty a tyto zkušenosti jsou konkrétní. Navazují na dřívější zážitky prožité tak, že jsou velmi trvalé. Ve volném čase se projevují skupinové konflikty,

které jsou snadno odstranitelné.

Pedagogika zážitků je postavena na osobních prožitcích každého získaných rozmanitou činností. Pokud tato činnost je volena náhodně podle zájmu či okamžité nálady, hrozí zde nebezpečí nahodilosti, či dokonce nevhodných vlivů vedoucích k zafixování nesprávných postojů a chování, k vytvoření zkreslených představ a vlastní osobě a jejím postavení ve společnosti.

Na druhou stranu přeorganizované cílené působení s velmi pevným programem, někdy i vnucovaným, se spíše setká s odporem těch, na které chceme působit, a vede k opačnému účinku, než jsme si určili.

Proto je třeba pečlivě promýšlet program volného času tak, abychom dosáhli svých cílů bez zbytečného mentorování a přikazování. Děti by měly mít dojem, že si svůj volný čas vlastně organizují samy bez zásahu dospělých, že dělají to, co je baví, a ne to, co je jim určeno, přikázáno. Pak prožitky opravdu ovlivní vývoj jejich osobnosti, pomohou jim určit místo ve společnosti, vytvoří v nich dobré vztahy k ostatním, naučí je podle potřeby se podřídit či vést ostatní, prosazovat své názory, nebo je sládovat se zájmy ostatních.

Aby přitom neměly pocit vedení či donucování, je třeba velkého mistrování pedagoga, který zpovzdálí jejich činnost usměrní tak, aby to ani nezpozorovali.

Právě volnější prostředí ŠVP dává více možnosti takovému nenápadnému působení, protože se pedagog a dítě setkávají v jiném prostředí a jiných situacích než při vyučování a často v novém prostředí najdou cestu k poznání jeden druhého.

Jak uvedl Vážanský (1992), je nutné se na vlastním jednání učit!

2.4. POHYB A HRA

Pohyb je základní podmínkou a současně i projevem života. Přirozená pohybová aktivita příznivě ovlivňuje nejen zdravý vývoj člověka, ale současně je také vhodnou prevencí před vznikem civilizačních chorob. Měla by odpovídat momentálnímu zdravotnímu stavu. Nedostatek aktivního pohybu často působí pohybové a funkční problémy člověka.

Pohyb je nejlepší přirozený uklidňující prostředek. Odreagovává nás od starostí, špatné nálady, vyčerpání a únavy. Vytváří lepší podmínky pro rozvoj myšlení a tvorby.

Otázkou je, jak hra zapadá do škol v přírodě a proč se o ni zmiňujeme v této práci. Je možné tvrdit, že hra je jedním z hlavních programů volného času ve školách v přírodě. Proto je dobré znát, jaký má hra význam, jak můžeme hry rozdělit a jak hrou můžeme motivovat žáky.

Hra je součástí kultury od úsvitu dějin lidské společnosti. Je to smysluplná činnost, kterou se v dospělém věku osvobozujeme od toho, že něco musíme.

Hra má několik významů např. pěstování pevné vůle, sebeovládání, snášení porážky i vítězství...

Výchovný význam hry pramení z funkce, kterou má pro utváření člověka činnost. Při hře se žák nejen formuje, ale i projevuje. Má možnost projevit sílu, důvtip, odvahu, vytrvalost, fantazii, tvůrčí schopnosti, povahové rysy ...

Stoupající vzdělanost a kulturnost, hodnotná strava, hygiena bydlení a vědeckotechnické proměny svědčí o vysoké

životní úrovni. Současně si však zvykáme na příliš pohodlný způsob života a to je nepříznivým vlivem. Snad je to tím, že ubývá počet hřišť, plácků ve městě. K tomu působí rozvoj moderní techniky např. televize, video, počítače ... Pohyb se omezuje na minimum. Děti si v poslední době hrají jen s počítačem. S tímto vlivem bojuje hra, která se snaží za krátký časový úsek dodat tělu potřebný pohyb.

Příznivým vlivem hry je, že dokáže zaktivovat všechny sily, dokáže udržet dlouho zajem a přiměje k vyššímu výkonu. Je příležitostí, kdy můžeme žáky hlouběji poznat a na tomto základě i lépe vychovávat. Je nejlepší formou aktivního odpočinku a dokonale naplní volný čas.

Hra není libovolnou činností, má svůj řád. Probíhá v určitém čase a vymezeném prostoru, má pravidla závazná pro účastníky hry, obsahuje prvky napětí a uvolnění.

3. CÍLE

Hlavními cíli výzkumu bylo zjistit, jakým způsobem je organizován a využíván čas dětí ve ŠvP, vypracovat a ověřit návrh na využití volného času.

Z uvedených cílů vyplývají následující dílčí cíle:

1. Zjistit kolik času věnují učitelé a vychovatelé jednotlivým činnostem během 14-ti denního pobytu v zotavovacím zařízení.
2. Jaké jsou názory učitelů na ŠvP.
3. Ověřit sestavený návrh programu na pobyt na ŠvP.
4. Zjistit pořadí preferovaných činností žáků, které se provádějí na ŠvP ve volném čase.
5. Porovnat, které činnosti preferují chlapci a které dívky.

4. METODIKA PRÁCE

4.1. CHARAKTERISTIKA Souboru

Diplomová práce (dále jen DP) se skládá z několika samostatných částí.

První část se týká zjištění názoru učitelů. Ankety se zúčastnilo 16 učitelů, z toho 8 mužů a 8 žen. Byli vybráni náhodně, tak jak byli ve ŠvP. Jedná se o pedagogický personál, kde někteří měli již dlouholeté zkušenosti a jiní se zúčastnili ŠvP poprvé. Zúčastnili se učitelé ze ZŠ Černilov, ZŠ Brno, ZŠ Hradec Králové a ze ŠvP v Křinicích.

Druhá část DP se zabývá sestavením programu ŠvP a jeho následným ověřením v praxi. Celkový plán byl sestaven na 14ti denní pobyt na ŠvP ve Velkých Karlovicích. Byl přizpůsoben prostředí zdejší krajiny a také tomu, že ŠvP byla umístěna do pronajatého objektu. Snažili jsme se, aby tento program nebyl nudný a aby v něm byly zahrnuty co nejpestřejších činností. Plán obsahuje odpolední a večerní zaměstnání. Při výběru programu na odpoledne jsme počítali asi s 13 žáků v 1 skupině. Program na večerní zaměstnání byl sestaven pro více žáků. Odpoledne byla vždy vyplněna pobytom žáků na čerstvém vzduchu, ať už se jednalo o soutěže, výlety či vycházky. Učitelé, společně s vychovateli se žákům věnovali každý den od rána do večera celých 14 dní.

Poslední část zjištuje oblíbenost jednotlivých činností u žáků. Po dohodě s řediteli ŠvP jsme navštívili ZŠ Černilov, ZŠ Brno, ZŠ Hradec Králové. Byli sledováni žáci 6. a 7. ročníků. Ze ZŠ Černilov vyplnilo dotazník 21 chlapců a 20 dívek, ze ZŠ Brno 14 chlapců a 23 dívek, a ze ZŠ Hradec Králové 20 chlapců a 24 dívek. Žáci s dotazníkem pracovali ve svém volnu, při

odpoledním klidu, a to každý sám.

4.2. DOTAZNÍKY

Celý výzkum jsme provedli metodou dotazníků. První a druhý dotazník, který jsme vytvořili, vyplňovali učitelé, kteří se účastnili ŠvP. Příprava dotazníků spočívala ve výzkumu činností, které se během pobytu na ŠvP vykonávaly. Úkolem bylo zjistit, jak je využíván a organizován volný čas žáků. Učitelé vyplňovali kolik hodin průměrně věnují jednotlivým činnostem během pobytu. Vysvětlili jsme jim, že do volného času patří odpolední zaměstnání od 13.30 do 16.30 hodin a večerní zaměstnání od 19.00 do 21.00 hodin. Za celý den tvoří organizovaný volný čas čistých 5 hodin. V sobotu a v neděli se konají celodenní výlety od 9.00 do 16.30 hodin tj. 7,5 hodiny za den a večerní zaměstnání trvá 2 hodiny. Jedná se o jednu sobotu a dvě neděle tzn. do organizovaného volného času se počítá večerní zaměstnání v den příjezdu, ani den odjezdu se do organizovaného volného času nepočítá. Výsledný organizovaný volný čas je 78,5 hodiny za 14ti denní pobyt v zotavovacím zařízení.

Ve druhém dotazníku byly kladeny zjišťovací i doplňovací otázky na poznání pedagogické praxe učitelů.

Třetí zhotovený dotazník byl určen pro žáky. Pro posouzení oblíbenosti mimoškolních činností u žáků 6. a 7. tříd ZŠ byl použit dotazník se 14ti činnostmi, které děti vykonávaly během pobytu na ŠvP. Při sestavování dotazníku se kladl důraz především na jednoduchou a lehce srozumitelnou formulaci jednotlivých činností. Nejprve jsme žákům vysvětlili systém práce. Jejich úkolem bylo vybrat 5 činností, které je na ŠvP nejvíce bavily, zaujaly a seřadit je od nejoblíbenějších k méně oblíbeným. Další

částí tohoto dotazníku měli žáci připsat, jakou jinou činnost by chtěli na ŠvP dělat.

4.3. VLASTNÍ VÝZKUM

Po dohodě s řediteli ŠvP a jednotlivými učiteli proběhl výzkum přímo na ŠvP. Výzkum probíhal v měsících říjen a listopad roku 1996. Osobně jsme předali dotazníky učitelům a žákům. Za velké ochoty proběhl výzkum poslední den v době odpoledního klidu. Po vysvětlení žáci vyplňovali jednotlivé body. V tento čas vyplňovali dotazníky i učitelé. Vždy byly dotazníky vráceny zpět přímo do rukou (osobním kontaktem).

4.4. ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKU

Při zpracování výsledků z dotazníků učitelů jsme časový objem přepočítali na procenta, kde organizovaný volný čas je 100%

Při zpracování výsledků z dotazníku jsme k otázkám přiřazovali body. Žáci z daných možností vybrali pět a seřadili je do pořadí. Číslo 5 je nejoblíbenější činnost v pořadí a číslo 1 nejméně oblíbená činnost. Číslo 5 znamená 5 bodů, číslo 4 jsou 4 body... Nakonec jsme všechna čísla sečetli a stanovili pořadí.

- Výsledků jsme využili ke zjištění závislosti mezi pořadím:
- u preferovaných činností mezi dívками jednotlivých škol
 - u preferovaných činností mezi chlapci jednotlivých škol
 - u preferovaných činností celkově mezi chlapci a dívками

Pro zjištění závislosti jsme použili Spearmanův koeficient pořadové korelace (r_s). K dosaženým výsledkům jsme dospěli po sečtení dosažených bodů a vyhodnocení pořadí. Tyto výsledky jsme

zanesli do vzorce a vypočtenou hodnotu porovnali s korelační tabulkou. Pokud byla hodnota vyšší než kritická hodnota pořadové korelace na hladině významnosti $\alpha = 0,05$, byla vyhodnocena jako statisticky významná.

Významnost výskytu

Correlation coefficient

– korelační koeficient významností výskytu

– významnost

– významnost výskytu

Correlation coefficient

– významnost výskytu

5. VÝSLEDKY

5.1. Vyhodnocení odpovědí učitelů – časový objem jednotlivých zaměstnání během 14ti denního pobytu

Zaměstnání v místnosti	%
- besedy (horská služba, cestování + ochrana přírody)	2,55
- diskotéka	3,82
- karneval	2,55
- kreslení zážitků	3,82
- promítání filmů	-
- soutěže, společenské hry	8,92
- televize	5,09
- vedení kroniky, zápisníků	-
- výroba upomínkových předmětů	-
- znalost turistických, mapových, pochodových značek	-
- zpěv, scénky, recitace	3,82

Zaměstnání venku	%
- celodenní výlety	28,66
- drobné pohybové hry	4,46
- historické památky, muzea	-
- hry v terénu, přírodě	13,38
- návštěva města	5,7
- postřehový závod	3,82
- stezka odvahy	-
- vycházky do přírody	13,38

5.2. Vyhodnocení odpovědí učitelů na práci ve ŠvP

	ANO	NE
1. znalost prostředí	87,5%	12,5%
2. přípravování programové činnosti předem	100%	0%
3. přivážení sportovních pomůcek	25%	75%
4. účast na mimoškolním zaměstnání		
a) odpoledne	100%	0%
b) večer	100%	0%
5. školy plní ozdravnou funkci	100%	0%
6. dostačující pohyb čerstvém vzduchu	100%	0%
7. návštěva města v rámci pohybu	87,5%	12,5%
8. Na otázku kolik dospělých osob jezdí se třídou na ŠvP se odpovědělo: 1 učitel, 1 vychovatel, 1 pomocný vychovatel, 1 zdravotník.		
9. 62,5% učitelů se domnívá, že žáci nejraději soutěží. 25% učitelů soudí, že žáci hrají nejraději společeské hry. 12,5% učitelů myslí, že žáci nejraději tancují.		
10. 8 tázaných učitelů na ŠvP by nechtělo nic změnit, ale druhá polovina učitelů má připomínky. Jsou to připomínky týkající se především délky pobytu a vyučování ve ŠvP.		

5.3. POŘADÍ PREFEROVANÝCH ČINNOSTÍ (n = 14) NA JEDNOTLIVÝCH ŠKOLÁCH

TABULKA 3

ZŠ Černilov, ZŠ Brno, ZŠ Hradec Králové

CHLAPCI, DÍVKY

PCI	Če		Br		HK		CP
	B	P	B	P	B	P	
1. beseda o žP	0	-	0	-	0	-	-
2. diskotéka	126	1	109	1	134	1	1.
3. jízda na koni	14	9	20	9	25	9	9.
4. karneval	115	2	104	2	108	2	2.
5. promít. filmů	0	-	0	-	0	-	-
6. ruční práce	0	-	0	-	0	-	-
7. sled. tel., vid.	63	5	56	5	61	5	5.
8. sout. na hřišti	29	8	30	8	35	8	8.
9. sout. v míst.	47	6	38	6	57	6	6.
10. večerní cvič.	0	-	0	-	0	-	-
11. vybíjená	91	4	83	3	92	4	4.
12. výlety do příro.	94	3	80	4	108	2	3.
13. výr. upom. předm.	0	-	0	-	0	-	-
14. závody	36	7	35	7	37	7	7.

5.4. VÝSLEDNÉ HODNOTY SPEARMENOVÁ KOEFICIENTU POŘADOVÉ KORELACE

PŘEHLED TABULEK:

TABULKA 4: Závislost mezi pořadími preferovaných činností u dívek ($n = 14$)

TABULKA 5: Závislost mezi pořadími preferovaných činností u chlapců ($n = 14$)

TABULKA 6: Závislost mezi pořadími preferovaných činností u žáků jednotlivých škol ($n = 14$)

Vysvětlivky:

Br - ZŠ Brno

Če - ZŠ Černilov

CH - chlapci

D - dívky

di - rozdíl v pořadí oblíbených činností

HK - ZŠ Hradec Králové

n - počet činností

NCi - nejoblíbenější činnosti

rs - Spearmanův koeficient pořadové korelace

*= statisticky významné hodnoty na hladině významnosti: $\alpha = 0.05$

TABULKA 4

Závislost mezi pořadími preferovaných činností u dívek (n = 14)

	Če	Br	HK
Če	--	--	--
Br	*0,950	--	--
HK	*0,900	*0,950	--

TABULKA 5

Závislost mezi pořadími preferovaných činností u chlapců
(n = 14)

	Če	Br	HK
Če	--	--	--
Br	*0,800	--	--
HK	*0,8850	*0,6572	--

M =	♂	♀	E
	21	20	41
	14	23	37
	20	29	49
E	55	67	122

6. DISKUSE

TABULKA 6

Závislost mezi pořadími preferovaných činností u žáků jednotlivých škol (n = 14)

	Če	Br	HK
Če	—	—	—
Br	*0,900	—	—
HK	*0,950	*0,750	—

Závislost mezi pořadími preferovaných činností u žáků jednotlivých škol jsme porovnávali Spearmenovým koeficientem pořadové korelace. Zjistili jsme, že hodnoty jsou statisticky významné.

6. DISKUSE

V této části se nám otevírá prostor ke zhodnocení a shrnutí výsledků našeho výzkumu.

První část výzkumu se týkala učitelů. Zjišťovali jsme, jak je využíván a organizován volný čas žáků. První dotazník pro učitele měl zjistit, kolik hodin průměrně se věnuje jednotlivým činnostem při 14ti denním pobytu v zotavovacím zařízení. Dotazník obsahoval dvě části: Zaměstnání venku a zaměstnání v místnosti. Vyplnilo ho 16 učitelů. Největší časový objem zaujmají celodenní výlety a vycházky do přírody. Toto zaměstnání hodnotíme jako pohybovou činnost s mírnou intenzitou. Má-li být pobyt venku využit účelněji, je nutno vložit do vycházky rychlejší pohybovou činnost např. soutěživé hry ve dvojicích nebo družstvech, rychlé plnění drobných poznávacích úkolů...

Dle Vlčka (1991) pro dosažení pozitivních výsledků ve zdatnosti oběhového systému člověka, by učitelé i vychovatelé měli do režimu zařazovat pohybové činnosti aerobního charakteru souvisle prováděné po dobu 5 a více minut, u kterých je tepová frekvence na úrovni 140 tepů za minutu. Dôležitou roli zde hraje i kvalita pedagogických pracovníků při sestavování pohybového režimu na ŠvP.

Z druhého dotazníku pro učitele vyplynulo, že si dělají přípravy předem. Po rozhovoru s nimi jsme zkonstatovali, že byli nuceni často improvizovat v důsledku špatného počasí a nedostatečného sportovního vybavení na ŠvP. Na otázku, plní-li ŠvP svůj ozdravný charakter a je-li pobyt žáků na čerstvém vzduchu dostačující, se všichni v odpovědi shodli. Označili pobyt za dostatečný. Dle Vlčka (1991) by pobyt dětí venku v

přírodním prostředí spojený s řízeným i neřízeným tělovýchovným programem měl ve ŠvP být denně minimálně 300 minut. Avšak na podzim a v zimě, kdy se dny zkracují, je pobyt žáků na vzduchu kratší, prodlouží se pouze o sobotu a neděli.

V hlavních rysech je program ŠvP stanovený předem. Vypracovali jsme programovou náplň na 14ti denní pobyt (viz. příloha č.4). V průběhu pobytu však bylo nutno jej pružně přispásobit počasí, možnostem vybavení a prostředí. V sestavené programové náplni, prakticky ověřené ve Velkých Karlovicích, se některé věci podařily jiné méně. V programu bylo zařazeno několik činností, které žáci vykonávali s nadšením např. hra safari nebo hra boj o poklad. Do programu bylo bylo zahrnuto i disko, činnost, která je u žáků jednou z nejoblíbenějších, jak vyplynulo z dotazníků. Je to činnost, při které žáci mohou uplatnit svoji spontánnost. Většina žáků musela zpočátku bojovat s přirozeným ostychem, který se podařilo odbourat pomocí tančních her zařazených před i do samotné diskotéky.

Za nevhodné považujeme zařazení osobního volna hned první den. Byla by zde vhodnější hra Margaret, která umožní poznat spolužáky blíže. Také dvě besedy během 14ti dnů byly pro děti nezáživné. Obě besedy mohly být zpracovány zábavnější formou se zařazením ekologických her, dramatické výchovy, hudebních her se zaměřením např. na melodii, rytmus. To se týká i večerního zaměstnání kreslení zážitků, které není u dětí příliš oblíbené. Pokud by to bylo zpracováno jinou formou např. soutěží či vyprávěním reportéra, podporovalo by více fantazii, tvorivost. Poslední část se týkala žáků 6. a 7. tříd ZŠ. Byl jim předložen dotazník, kde měli vybrat pět oblíbených činností, které absolvovali na ŠvP. Na předních místech se umístila diskotéka a karneval, jak u chlapců, tak u dívek. Diskotéka je činnost, která

je v tomto věku nejoblíbenější, zajímavá z hlediska poznání lidí kolem sebe. Úzce s ní souvisí karneval, kde je důležitá příprava, která vede k různým představám, fantazii i kreativitě. Mezi častou a oblíbenou prováděnou činností ve volném čase patří významné třetí místo výletům do přírody. Jako čtvrtá nejoblíbenější činnost je hra vybíjená. Je to kolektivní hra, kterou může hrát libovolný počet žáků, hra, která má vysoké procento oblíbenosti právě na ZŠ. Na posledním pátém vyhodnocovaném místě je televize, video.

Dle výzkumu Pavlovičové a Kršjakové (95) je současným trendem ve volbě zájmu dětí výběr činností obsahujících vnímání, tedy sledování televize, videa, poslech hudby. Po nich teprve následují sportovní aktivity.

Dá se říci, že v našem výzkumu, při vyhodnocování 5 nejoblíbenějších činností, se vnímací činnost umístila za činnostmi jako jsou výlety do přírody nebo hra vybíjená. Při vyhodnocení všech 14 činností, by se činnosti vnímání umístily před činnostmi jako byly např. zajímavé závody, soutěže na hřišti i v místnosti, jízda na koni ...

Mezi pořadím preferovaných činností ve volném čase ve ŠVP byla zjištěna statisticky významná závislost na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Statisticky významná závislost mezi pořadími preferovaných činností u dívek ZŠ Černilov x ZŠ Brno $r_p = 0,95$, ZŠ Černilov x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,90$, a ZŠ Brno x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,95$. U chlapců je Spearmanův koeficient pořadové korelace ZŠ Černilov x ZŠ Brno $r_p = 0,80$, ZŠ Černilov x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,8885$, a ZŠ Brno x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,6572$. Statisticky významná závislost u chlapců a dívek celkově ZŠ Černilov x ZŠ Brno $r_p = 0,900$, ZŠ Černilov x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,950$ a ZŠ Brno x ZŠ Hradec Králové $r_p = 0,750$.

7. ZÁVĚR

Úkolem našeho výzkumného šetření bylo zjistit, jakým způsobem je organizován a využíván čas dětí ve ŠvP, vypracovat a ověřit návrh programu na využití volného času.

Výsledky bychom mohli shrnout do několika bodů:

a) Z dotazníku pro učitele vyplynulo, že ŠvP 69,43% volného času děti tráví venku (bohužel nebyla zjištěna intenzita pohybu), 30,57% bylo věnováno činnostem v místnosti.

Zaměstnání venku	%	Zaměstnání v místnosti %	
1. celodenní výlety	28,66	1. soutěže, spol. hry	8,92
2. hry v terénu, přírodě	13,38	2. televize	5,09
vycházky do přírody	13,38	3. diskotéka	3,82
3. návštěva města	5,73	kreslení zážitků	3,82
4. vzdálené výlety		zpěv, scénky, vypráv.	3,82

Žáci tedy tráví téměř 70% času v přírodě, ale je otázkou, zda při pobytu venku mají dostatečné množství pohybu přiměřené intenzity zatižení, aby mohly být využity v plném rozsahu.

b) Samostatně jsme sestavili a ověřili návrh programu ve volném čase během 14ti denního pobytu ve ŠvP (viz. příloha č.4).

c) Z nabídnutého programu měly u dětí největší úspěch tyto činnosti.

chlapci	dívky
1. vybíjená	1. diskotéka
2. diskotéka	2. karneval
3. výlety do přírody	3. výlety do přírody
4. karneval	4. vybíjená
5. televize, video	5. televize, video

Celkové pořadí nejoblíbenějších činností u starších žáků ve volném čase

1. diskotéka
2. karneval
3. výlety do přírody
4. vybíjená
5. televize, video

Za zamýšlení stojí, proč diskotéka a karneval se umístily před pohybovými aktivitami.

Jeden z důvodů je dán věkem, dospívající upřednostňují aktivity vedoucí k užším kontaktům chlapců a dívek, což při výletu nebo sportovním utkání není tak výrazné. Svou roli hraje i to, že diskotéka a karneval mají tak trochu příchut' zakázaného ovoce, kdežto vycházky a sportovní utkání jsou běžnou součástí hodin tělesné výchovy. Dospívající rádi vyhledávají společnost vrstevníků zejména při společné zájmové činnosti a tanec je v tomto věku velmi oblíbený, snad i působením televize, rozhlasu, muzikálů atd. Při karnevalu je

8. LITERATURA

1. FOJTÍK, I.: Úpoly ve školní tělesné výchově. Praha, Univerzita Karlova, 1984
2. GINTEL, A. a kol.: Prázdniny v pohybu. Praha, Mladá Fronta, 1980
3. GINTEL, A. a kol.: Zlatý fond her. Praha, Mladá Fronta, 1990
4. KOVÁŘ, R.-BLAHUŠ, P.: Vybrané statistické metody v antropomotorice. Praha, Univerzita Karlova, 1973
5. KRÁLÍČEK, J.: Školy v přírodě. Bratislava, 1985
6. KRÁLÍČEK, J.: Školy v přírodě. SPN Praha, 1982
7. KVASNIČKOVÁ, D.: Základy ekologie. Scientia, spol. s r. o. pedagogické nakladatelství, Praha, 1994
8. Moldan, B. a j.: Životní prostředí České republiky. Academica Praha, 1990
9. PORRITT, J.-NOVÁKOVÁ, E.: Zachraňme Zemi. Vydalo Zemědělské nakladatelství Brázda ve spolupráci s MŽP ČR a Federálním výborem pro životní prostředí.
10. PILNÝ, J.: Základy ekologie. Krajský pedagogický ústav v Hradci Králové, 1990
11. VÁŽANSKÝ, M.: Volný čas a pedagogika zážitku. Brno, rektorát MU pedagogická fakulta, 1992
12. VLČEK, K.: Tělovýchovný režim ve školách v přírodě. Těl. Vých. Mlad., 1991
13. VYHLÁŠKA z ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České socialistické republiky ze dne 1.9.1989 o ŠvP.
14. ZAPLETAL, M.: Hry v přírodě. Praha, Olympia, 1985

9. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č.1: Dotazník pro učitele 1

Příloha č.2: Dotazník pro učitele 2

Příloha č.3: Dotazník pro žáky

Příloha č.4: Programová náplň

Příloha č.5: Preferované činnosti u žáků jednotlivých škol

Příloha č.6: Hodnoty Spearmanova koeficientu poradové korelace

PŘÍLOHA Č. 1

DOTAZNÍK PRO UČITELE 1

Uveďte, kolik hodin věnujete jednotlivým zaměstnáním během 14ti denního pobytu

Zaměstnání v místnosti

v hod.

- besedy (horská služba, cestování + ochrana přírody)
- dikotéka
- karneval
- kreslení zážitků
- promítání filmů
- soutěže, společenské hry
- televize
- vedení kroniky, zápisníků
- výroba upomínkových předmětů
- znalost turistických, mapových, pochodových značek
- zpěv, scénky, recitace

Zaměstnání venku

- celodenní výlety
- drobné pohybové hry
- historické památky
- hry v terénu, přírodě
- návštěva města
- postřehový závod
- stezka odvahy
- vycházky do přírody

PŘÍLOHA Č.2

DOTAZNÍK PRO UČITELE 2

(Na otázky č.1 – 7 odpovězte ano či ne, a otázky č.8 – 10 napište slovy)

ano/ne

1. Byl(a) jste na ŠvP poprvé?
2. Připravujete si rámcový program činností předem?
3. Vozíte nářadí, náčiní pro sportovní činnost s sebou?
4. Účastníte se mimoškolního zaměstnání?
 - a) odpoledne
 - b) večer
5. Domníváte se, že ŠvP plní svůj ozdravný charakter?
6. Myslíte si, že doba pobytu dětí byla (je) na čerstvém vzduchu po čas pobytu na ŠvP dostačující?
7. Chodíte se žáky v rámci pohybu i do města?
8. Kolik dospělých osob bylo (je) se třídou na ŠvP?
9. Jakou mimoškolní činností se nejraději děti zabývají a která je z činností nejoblíbenější?
10. Co byste chtěli na organizaci ŠvP změnit (např. délku pobytu, náplň mimovyučovacího času, poměr vyučování a volného času, místo pobytu...)

PŘÍLOHA Č.3

DOTAZNÍK PRO ŽÁKY

(Odpovědi zakroužkuj nebo zakřížkuj, popřípadě vypiš slovy)

1. Škola:

2. Třída:

3. Jsi a) dívka

b) chlapec

4. Z následujících činností, které jste měli zařazeny do programu po vyučování, vyber pět a seřaď je podle toho, jak tě bavily. K činnosti, která se ti líbila nejvíce, připiš do okénka číslici 5, k další 4 atd.

- besedy o životním prostředí
- diskotéka
- karneval
- jízda na koni
- promítání filmů
- ruční práce
- sledování televize, videa
- soutěže na hřišti
- soutěže v místnosti
- večerní cvičení
- vybíjená
- výlety do přírody
- výroba upomínkových předmětů
- závody

5. Napiš, co jiného bys rád(a) dělal(a) po vyučování ve ŠvP.

PŘÍLOHA Č. 4

PROGRAMOVÁ NÁPLŇ

1. DEN – SOBOTA, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Příjezd, ubytování, seznámení s organizací ŠvP.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Osobní volno. Obeznámení se s turistickou trasou a příprava náčrtků.

2. DEN – NEDĚLE, DOPOLEDNÍ A ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Turistika

Celodenní výlet s turistickým zaměřením, kde je třeba překonávat výškové rozdíly. Je možno využít k orientaci podle mapy, buzoly. Do předem připravených náčrtků tras si mohou po cestě zakreslovat, co je v terénu vidět. Nejlepší zakreslenou mapu vyzvěst na nástěnku.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hry v místnosti

MARGARETA

Hráči si sednou tak, aby na sebe všichni navzájem viděli. Vedoucí vysvětlí, že všichni budou psát své názory na ostatní žáky. Přitom se mají řídit pokyny vedoucího, který přibližně v minutových intervalech vyslovuje jména těch, na něž se právě obrací pozornost všech přítomných. Po dopsání složí papír a označí ho čitelně jménem adresáta. Takto připravený dopis je vložen do klobouku. Vzkazy a názory nemusejí být podepsané.

Když vedoucí vystřídá všechna jména žáků v kruhu, ohláší přestávku, v jejímž průběhu roztríď došlé dopisy podle jmen. Hromádky se jmény se odnesou adresátům. Každý má čas na přečtení svého lístku. Nyní začíná druhá část hry. Každý má 3 minuty na to, aby se vyjádřil k došlým dopisům. Může mlčet, vzít v úvahu pouze několik konkrétních vzkazů, nebo naopak zhodnotit všechny společně.

3. DEN – PONDĚLÍ, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Závody na louce

Na měkkém trávníku u lesa pořádáme závody a soutěže se známými prvky:

1. Běh na určitou vzdálenost z různých startovních poloh – ze sedu, kleku, lehu na břiše, lehu na zádech.

2. Závody na kratší vzdálenost, deset až třicet metrů. Pokaždé měníme předepsaný způsob pohybu.

a) běžíme pozadu

b) po čtyřech

c) skáčeme po pravé, levé noze

d) skoky snožmo

3. Běh s uloženým úkolem. Závodník musí udělat kdekoli mezi startem a cílem např. kotoul vpréd, nasbírat šišky, vede nohou míč...

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Beseda o životním prostředí

Co to znamená ochrana životního prostředí, jak je prostředí znečištěno, jak se chovat v přírodě, zásady ochrany přírody jak je možno přírodu chránit.

4. DEN - ÚTERÝ, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Vycházka do přírody s míčem

Trasa dlouhá 4 – 5 km. Na louce se vymezí hřiště 9 x 9 m, hra vybíjená. Skupina se rozdělí na devět družstva. Každé družstvo si zvolí kapitána, který má tři životy. Vysvětlení pravidel. Dbát na bezpečnost, je nutné zkontolovat terén ještě před začátkem hry (kameny, mokro...). Obměna: Pamětná vybíjená (ten kdo je vybitý, pamatuje si, kdo ho vybil. Když je tento žák vybit jiným žákem, vstupuje do hry znovu).

Cvičení šikovnosti a rovnováhy:

Každé dítě se cvičí v rovnováze. Položí si na hlavu kousek větve, stoupne si opatrně na kmen stromu, balancuje na něm a zase opatrně sestupuje. Ti, co to umějí, balancují z obou stran proti sobě, zdolávají společné setkání, pokoušejí se navzájem kolem sebe projít a nespadnout.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Společenské hry, soutěže

1. Rozvazování uzlů: Dvě skupiny žáků. Která skupina dříve rozváže uzel, vyhrává.

2. King-Kong: Vyberou se dva žáci a pošlou se za dveře. Vychovatel vysvětlí podrobně pravidla. Žáci buší do prsou a na otázku "Kdo je king-kong?" odpovídají. Přijde první žák a třikrát se ptá. Vejdou i druhý žák a také se třikrát ptá, ale na potřetí se mu ozve jen žák, který se ptal jako první.

3. Předávání tenisových míčků: Žáci sedí v kruhu a předávají si tenisové míčky pod bradou. Ten, komu tenisák upadne, vypadává ze hry.

4. **Ruská ruleta:** Z přítomných vybereme čtyři aktivní hráče a losem z nich určíme vítěze. Vítěz se odebere za dveře, zbývající tři hráči losují ještě jednou. Kdo prohraje, dostane syrové vajíčko. Všichni tři si pak sednou vedle sebe, na hlavu si dají papírovou vojenskou čáku a ruce složí na kolena. Ten hráč, kterému bylo losem přiděleno vejce, je musí vsunout do dolní části krabičky od zápalek a krabičku s ním vložit na temeno hlavy, pod čáku. Vítěz prvního losování je povolán do místnosti. Přistoupí ze zadu ke třem sedícím a po krátké úvaze plácne dlaní shora na čáku jednoho z těch tří. Když udeří hráče, který má pod čákou vajíčko, ozve se kříknutí, smích diváků a hra končí. Účastník se běží umýt. Jestliže vybraný hráč plácne teho, kdo vejce pod čepicí nemá, udeřený vyjde ven z místnosti a ten, kdo ho uhodil se posadí na jeho místo. Tři sedící hráči pak znova losují, kdo si vloží pod čáku syrové vejce.

5. DEN – STŘEDA, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Návštěva města – kulturně poznávací činnost

Cesta autobusem do města. Návštěva nejzajímavějších míst ve městě. Jestliže je možnost využít plavecký bazén, vezmou si s sebou i plavky. Cesta zpět pěšky přírodou.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Kreslení zážitků

Žáci mají za úkol nakreslit, co zažili přes den. Co se jim nejvíce líbilo.

6.DEN – ČTVRTEK, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Stopování

Tři vybraní žáci připraví úkoly a zároveň vyznačí i trat' (šipky, schovávají úkoly...). Žáci chodí ve skupinách po sobě v následujících intervalech.

Příklady stanovišť:

- 1.vrat'te se zpátky pro tužku a papír,
- 2.vymyslete čtyřvešovou báseň,
- 3.báseň zhudebněte,
- 4.spočítejte znaky na kládách,
- 5.sestavte z větví, šišek a kamenů podobu budovy, ve které bydlíte,
- 6.před vámi jsou vyzářené čtvrtky s rostlinami a houbami, vaším úkolem je napsat jejich názvy,
- 7.odhadněte jaká je vzdálenost mezi oběma nejvyššími stromy,
- 8.nasbírejte co nejvíce šišek a přineste je k ubytovně (opékání vurktů).

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Příprava masek

Žáci během večerního zaměstnání mají za úkol si připravit masky na karneval. Některé věci si mohli přivézt z domova.

7.DEN – PÁTEK, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Pohybové hry v terénu – na míčovou babu

Hráči utíkají před pronásledovatelem, který svou úlohu předá tomu, koho zasáhne míč. Zásah musí být přímý, tzn. že míč se předtím nesmí dotknout země.

Ragbičko

V této hře platí dopravit míč jakýmkoliv způsobem na soupeřovo území a položit ho tam do branky. Vhodná je travnatá louka bez kamenů a větví. Branky vyznačíme šatstvem v šíři 3m. Pravidla: Rozhodčí zahájí hru uprostřed hřiště vhozením míče mezi soupeře. Při nedovoleném zákroku se ozve pišťalka, míč se předá svým soupeřům. Pišťalka zasáhne i tehdy, kdy se míč dostane do velkého shluku těl. Družstvo získá bod, položí-li míč za brankovou čáru, branka neplatí, je-li míč kopnutý nebo hozený.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hry na hudbu

- 1.Z celé skupiny žáků se vybere 5 dvojic stejně velkých. Jejich úkolem je dát ruce za záda a dotýkat se čelem. Ostatní žáci hodnotí, posuzují a bodují žáky, kteří tancují.
- 2.Tato hra je obdobná, pouze mezi čela se dá pomeranč, jablko... Sedící žáci opět bodují.

- 3.Učitel, vychovatel pouští různé ukázky hudby. Úkolem vybraných žáků je uhodnout, jaký druh hudby poslouchají.

Vyhodnocení.

Diskotéka.

8.DEN – SOBOTA, CELODENNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Celodenní výlet – spojení turistického pochodu s prohlídkou muzea. Nazpět opět pěšky.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Rej masek

Žáci předvádějí masky, které si sami zhodovili. Chodí po kruhu,

jako v promenádě. Učitelé i vychovatelé vyhodnocují nejlepší masky. Nejdříve jich vyberou deset. Těchto deset žáků se postaví do jedné řady a vychovatelé, učitelé stanoví jejich pořadí.

9. DEN – NEDĚLE, CELODENNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Celodenní výlet – hry po cestě

Lesní domino

Přípravovací hra, která podporuje pozorovací schopnost.

Motivace: Stavíme přírodní domino! Jak daleko se dostaneme za 15 minut? Vedoucí každé skupiny položí dva různé lesní předměty vedle sebe na zem. Spoluhráči hledají v hracím poli stejný lesní předmět, položí ho a vyberou potom nový předmět k připojení.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Společenské soutěže

1. Žáci dostanou papír (mandarinku, pomeranč). Úkolem je udělat co nejdelší proužek papíru za 90 sekund. Určí se vítěz.

2. Vyberou se čtyři žáci. Každý žák má dvě skleničky a lžíčku. Úkolem je co nejrychleji přenést vodu pomocí lžíčky. Kdo má skleničku plnou jako první, vyhrává.

3. Ke hře je zapotřebí deset dobrovolníků a dva míče. Vzniknou dvě družstva, která mezi sebou soupeří. Úkolem je strkat, tlačit míč hlavou jakýmkoli způsobem, nazpět se běží. V tomto okamžiku začíná soutěžit další člen družstva.

4. Vybere se šestnáct žáků, dále jsou potřeba čtyři umyvadla a ve dvou umyvadlech jsou dvě lžíčky. Vytvoří se dvě skupiny.

Úkolem je vylovit lžičku pusou, přitom jsou ruce za zády.

Umyvadla leží na zemi. Jakmile vyloví lžičku z jednoho umyvadla, přenáší ji žák v puse do druhého umyvadla.

10. DEN – PONDĚLÍ, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Vycházka do přírody

Trasa 7 – 9 km. Po cestě hry.

Safari

Nejzdatnějších 6 – 8 hráčů představuje divoká zvířata podle vlastní volby. Skrývají se ve vymezeném prostoru. Lovci po nich pátrají, snaží se je ulovit a samozřejmě bez zranění přepravit na určená místa. Zvítězí, když uloví všechna zvířata v časovém limitu. Lovci mohou tvořit tlupy, nebo postupovat na vlastní pěst.

Poznámky: Lovnou zvěř obvykle představují vedoucí. Měli by umět vžít se do role pronásledovaného tvora.

Hod šiškami

a) Po cestě nasbírat šišky. Každý žák tři šišky. Ten, kdo se nestrefí do určeného stromu, vypadává. Kdo se strefí třikrát, vyhrává. Jestliže je více žáků, kteří se strefí třikrát, pokračuje se v házení dál, než se určí vítěz.

b) Hod šiškami na vymezený prostor. Každý má dva pokusy. Pokud šiška dopadne do prostoru, žák ve hře pokračuje. Jestliže se nestrefí, hra pro něho končí. Postupně všichni žáci vypadávají. Ten, kdo zůstane nejdéle, stává se vítězem.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Vymýšlím povídky o lese

Několik skupin. Každá skupina shromažďuje pojmy, které jsou v

nějaké souvislosti s lesem. Každé slovo napiše nebo namaluje na kartičku. Cílem je využít k vyprávění realitu, vědomosti a fantazii.

11. DEN – ÚTERÝ, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Postřehový závod

V okolí zotavovací budovy vyznačíme krepovým papírem trasu asi 3 km. Trasa vede jak po cestách, tak i lesem. Start i cíl je na jednom místě. Po obou stranách cesty vyznačíme 10 – 15 terčů formátu A4. Na tato terče nakreslíme vždy nějaký znak, turistickou značku, písmeno, kresbu, rostlinu, živočicha. Vybíháme v tříminutových intervalech. Za každý nezpozorovaný terč dostane žák trest 3 minut. Vítězí žák s nejkratším časem.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Uzllování

Učení se některým základním uzelům, jako je např. ambulační uzel, zkracovačka, ovázání hladkého konce, dračí smyčka, skotská smyčka atd.

Hra: Písmena a věci

Třída se rozdělí na čtyři skupiny. Každá skupina si zvolí písmeno. Za 5 minut mají sehnat z celé budovy co nejvíce věcí, začínají jimi vybraným písmenem. Tyto věci shromažďují na stole. Učitel nebo vychovatel zkонтroluje věci, zda-li začínají na určené písmeno. Která skupina má nejvíce věcí, vítězí.

12. DEN – STŘEDA, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Vycházky do přírody s přírodovědným zaměřením

Poznávání dřevin, rostlin, zvířat, nerostů. Pozorování života v

PŘÍRODĚ (ptáci, zvěř). Sběr, lisování a ukládání rostlin. Sběr všeho, co je možné využít k vytvoření koutku živé přírody v klubovně.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Zhotovování koutku živé přírody na zotavovací ubytovně.
Výroba loutek, zvířat z kaštanů, kůry, šišek, rostlin...

13. DEN – ČTVRTEK, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hry na hřiště

Boj o poklad: Na ostrově uprostřed Indického oceánu je ostrov (oděvy), kde chrání několik strážců (1. družstvo) poklad (plný míč). O pokladu se dozvěděli piráti (2. družstvo), kteří se chtějí pokladu zmocnit. Obránci vytvoří kruh na upažení kolem věcí. Piráti se rozmístí vně ve vzdálenosti 2m. Piráti se snaží zmocnit míče, obránci brání. Piráti zvítězí, pokud míč položí vedle svých oděvů na zem (nesmí jej vyhazovat). V boji se užívá vzájemné vytlačování, přetahování, i zdvižení, a vynesení.

Na krále: Hrací plocha je pálicí čarou rozdělena na dvě poloviny. Každé ze dvou družstev cvičenců má určeno svého krále, který sám výpady na území protivníka nepodniká. Úkolem družstva je vždy chránit svého krále na vlastním území a současně zajmout a dopravit do svého území krále protivníků. Komu se dříve podaří unést krále protivníků, vítězí.

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Beseda, vyprávění o hudbě

Otázky, jaké druhy hudby známe, jejich ukázky, jejich

představitelé. Hudební nástroje - žáci, učitelé, vychovatelé (např. klavír, kytara, zpěv)

14. DEN - PÁTEK, ODPOLEDNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Roloučení s okolím - vycházka do přírody, po cestě hry

Král vysílá vojsko do boje

Dvě družstva stojí v řadách čelem k sobě na vzdálenost 10m a drží se za ruce. Každé družstvo vysílá strídadlo po 1 členu proti řadě protivníka. Pokud se mu nepodaří prorazit jejich držení, získává jednoho člena protivníků pro své družstvo, při opačném výsledku se stává členem družstva soupeře.

Hra zručnosti a obratnosti

Pomácky: rozvětvené větve a smrkové šišky

Hrají vždy dvě děti dohromady. Musí společně, každé vyztužené jednou vidlicovitou větví, přinést smrkovou šišku co nejdále. Šiška se nesmí dotýkat těla, jen větve. Pokud spadne, vymění se ve dvojici.

Sběr kamenů

Po cestě nasbírat několik kamenů a na rozcestí pomocí těchto věcí napsat:

- a) jak se nám ve ŠvP líbilo,
- b) co bychom chtěli ve ŠvP dělat,
- c) naše přání,
- d) vymyslet heslo dne,

VEČERNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Diskotéka

Tance s míčem (v době přestávky): Z celé skupiny se vybere 10 žáků (5 dívek a 5 chlapců), kteří se podle velikosti spárují.

Jednotlivé páry dají ruce vzad a na břicho se jim přiloží míč.
Páry tancují za doprovodu hudby. Ten pár, který vydrží nejdéle
tancovat s míčem, se stává vítězem.

15. DEN – SOBOTA

Odjezd, úklid, balení věcí.

Příloha č.5

TABULKÁ 7

PREFEROVANÉ ČINNOSTI Černilov 6. třída

DÍVKY n = 20

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	8	40	3	12	0	0	4	8	2	2	62	1.
3. jízda na koni	0	0	2	8	0	0	0	0	0	0	8	9.
4. karneval	3	15	6	24	4	12	2	4	3	3	58	2.
5. promítání filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. tel., vid.	2	10	1	4	4	12	1	2	3	3	31	5.
8. soutěže na hrníš.	0	0	2	8	0	0	1	2	3	3	13	8.
9. soutěže v míst.	1	5	0	0	3	9	3	6	2	2	22	6.
10. večerní cvičení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	2	10	2	8	4	12	7	14	1	1	45	3.
12. výlety do příro.	3	15	2	8	4	12	2	4	4	4	43	4.
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	1	5	2	8	1	3	0	0	2	2	18	7.

$\Sigma 300$

TABULKA 8

Preferované činnosti Černilov 6. třída

CHLAPCI n = 21

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	ΣB	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	8	40	3	12	1	3	3	6	3	3	64	1.
3. jízda na koni	0	0	1	4	0	0	1	2	0	0	6	9.
4. karneval	3	15	6	24	4	12	2	4	2	2	57	2.
5. promítání filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. tel., vid.	2	10	1	4	4	12	1	2	4	4	32	5.
8. sout. na hřišti	0	0	1	4	1	3	3	6	3	3	16	8.
9. sout. v místn.	1	5	1	4	2	6	3	6	4	4	25	6.
10. večerní cvičení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	2	10	3	12	4	12	6	12	0	0	46	4.
12. výlety do příro.	4	20	4	16	3	9	1	2	4	4	51	3.
13. výr. upom. před.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	1	5	1	4	2	6	1	2	1	1	18	7.

 $\Sigma 315$

TABULKA 9

Preferované činnosti

Brno 7. třída

DÍVKY n = 23

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
2. diskotéka	9	45	4	16	0	0	4	8	3	3	72	1.	
3. jízda na koni	0	0	3	12	0	0	0	0	0	0	12	9.	
4. karneval	4	20	6	24	4	12	3	6	3	3	65	2.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
7. sled. tel., vid.	2	10	1	4	5	15	1	2	3	3	34	5.	
8. sout. na hřišti	0	0	2	8	1	3	2	4	3	3	18	7.	
9. sout. v míst.	1	5	0	0	3	9	3	6	4	4	24	6.	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
11. vybíjená	2	10	3	12	5	15	7	14	1	1	52	3.	
12. výlety do příro.	4	20	3	12	4	12	2	4	4	4	52	3.	
13. výr. upom. před.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
14. závody	1	5	1	4	1	3	1	2	2	2	16	8.	

 $\Sigma 345$

TABULKA 10

Preferované činnosti Brno 7. třída

CHLAPCI n = 14

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CF
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
2. diskotéka	4	20	3	12	0	0	2	4	1	1	37	2.	
3. jízda na koni	0	0	2	8	0	0	0	0	0	0	8	9.	
4. karneval	3	15	3	12	2	6	2	4	2	2	39	1.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
7. sled. tel., víd.	1	5	1	4	3	9	1	2	2	2	22	5.	
8. sout. na hřiš.	0	0	2	8	0	0	1	2	2	2	12	8.	
9. sout. v míst.	0	0	0	0	3	9	2	4	1	1	14	7.	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
11. vybíjená	2	10	1	4	2	6	5	10	1	1	31	3.	
12. výlety do příro.	2	10	1	4	3	9	1	2	3	3	28	4.	
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
14. závody	2	10	1	4	1	3	0	0	2	2	19	6.	

 $\Sigma 210$

TABULKA 11

Preferované činnosti Hradec Králové 6. třída
DÍVKY n = 24

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1.beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2.diskotéka	9	45	3	12	1	3	3	6	3	3	69	1.	
3.jízda na koni	0	0	3	12	0	0	1	2	0	0	14	9,	
4.karneval	3	15	5	20	4	12	4	8	3	3	58	2.	
5.promít.filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6.ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7.sled.tel.,vid.	2	10	1	4	6	18	1	2	4	4	38	5.	
8.sout. na hřiš.	0	0	2	8	1	3	3	6	3	3	20	8.	
9.sout.v míst.	1	5	1	4	3	9	3	6	4	4	28	6.	
10.večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11.vybíjená	3	15	3	12	4	12	6	12	1	1	52	4.	
12.výlety do příro.	5	25	4	16	3	9	1	2	4	4	56	3.	
13.výr.upom.předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14.závody	1	5	2	8	2	6	1	2	1	1	22	7.	

Σ 357

TABULKA 12

Preferované činnosti Hradec Králové 6. třída

CHLAPCI n = 20

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
2. diskotéka	7	35	3	12	2	6	4	8	4	4	65	1.	
3. jízda na koni	1	5	1	4	0	0	1	2	0	0	11	9,	
4. karneval	2	10	5	20	3	9	4	8	3	3	50	3.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
7. sled. tel., vid.	1	5	0	0	5	15	0	0	3	3	23,	6.	
8. sout. na hřiš.	1	5	0	0	1	3	3	6	1	1	15	7,	
9. sout. v míst.	2	10	2	8	0	0	3	6	5	5	29	5,	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
11. vybíjená	1	5	4	16	4	12	3	6	1	1	40	4,	
12. výlety do příro.	4	20	4	16	4	12	1	2	2	2	52	2.	
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	
14. závody	1	5	1	4	1	3	1	2	1	1	15	7,	

 $\Sigma 300$

TABULKA 13

Preferované činnosti Černilov 6. třídy

DÍVKY, CHLAPCI n = 41

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	16	80	6	24	1	3	7	14	5	5	126	1.	
3. jízda na koni	0	0	3	12	0	0	1	2	0	0	14	9.	
4. karneval	6	30	12	48	8	24	4	8	5	5	115	2.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. telev., vid.	4	20	2	8	8	24	2	4	7	7	63	5.	
8. sout. na hřiš.	0	0	3	12	1	3	4	8	6	6	29	8.	
9. sout. v míst.	2	10	1	4	5	15	6	12	6	6	47	6.	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	4	20	5	20	8	24	13	26	1	1	91	4.	
12. výlety do příro.	3	35	6	24	7	21	3	6	8	8	94	3.	
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	2	10	3	12	3	9	1	2	3	3	36	7.	

 $\Sigma 615$

TABULKA 14

Preferované činnosti Brno 7. třídy

DÍVKY, CHLAPCI n = 37

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	13	65	7	28	0	0	6	12	4	4	109	1.	
3. jízda na koni	0	0	5	20	0	0	0	0	0	0	20	9.	
4. karneval	7	35	9	36	6	18	5	10	5	5	104	2.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. tel., vid.	3	15	2	8	8	24	2	4	5	5	56	5.	
8. sout. na hřiš.	0	0	4	16	1	3	3	6	5	5	30	8.	
9. sout. v míst.	1	5	0	0	6	18	2	10	5	5	38	6.	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybijená	4	20	4	16	7	21	12	24	2	2	83	3.	
12. výlety do příro.	6	30	4	16	7	21	3	6	7	7	80	4.	
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	3	15	2	8	2	6	1	2	4	4	35	7.	

 Σ 555

TABULKA 15

Preferované činnosti Hradec Králové 6. třídy

DÍVKY, CHLAPCI n = 44

PCi	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	16	80	6	24	3	9	7	14	7	7	134	1.	
3. jízda na koni	1	5	4	16	0	0	2	4	0	0	25	9.	
4. karneval	5	25	10	40	7	21	6	16	6	6	108	2.	
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. tel., vid.	3	15	1	4	11	33	1	2	7	7	61	5.	
8. sout. na hřiš.	1	5	2	8	2	6	6	12	4	4	35	8.	
9. sout. v míst.	3	15	3	12	3	9	6	12	9	9	57	6.	
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	4	20	7	28	8	24	9	18	2	2	92	4.	
12. výlety do příro.	9	45	8	32	7	21	2	4	6	6	108	2.	
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	2	10	3	12	3	9	2	4	2	2	37	7.	

 Σ 657

TABULKA 16

Přeferované činnosti Černilov, Brno, Hradec Králové
DÍVKY n = 67

PCI	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ B	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	26	30	10	40	1	3	11	22	8	8	203	1.
3. jízda na koni	0	0	8	32	0	0	1	2	0	0	34	9.
4. karneval	10	50	17	68	12	36	9	18	9	9	181	2.
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. těl., vid.	6	30	3	12	15	45	3	6	10	10	103	5.
8. sout. na hřiš.	0	0	6	24	2	6	6	12	9	9	51	8.
9. sout. v míst.	3	15	1	4	9	27	9	18	10	10	74	6.
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	7	35	8	32	13	39	20	40	3	3	149	4.
12. výlety do příro.	12	60	9	36	11	33	5	10	12	12	151	3.
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	3	15	5	20	4	12	2	4	5	5	56	7.

Σ 1002

TABULKA 17

Preferované činnosti Černilov, Brno, Hradec Králové

CHLAPCI n = 55

PCI	P1	B	P2	B	P3	B	P4	B	P5	B	Σ	CP
1. beseda o ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2. diskotéka	19	95	9	36	3	9	9	18	8	8	166	2.
3. jízda na koni	1	5	4	16	0	0	2	4	0	0	25	9.
4. karneval	8	40	14	56	9	27	8	16	7	7	146	4.
5. promít. filmů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6. ruční práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7. sled. tel., vid.	4	20	2	8	12	36	2	4	9	9	77	5.
8. sout. na hřiš.	1	5	3	12	2	6	7	14	6	6	43	8.
9. sout. v míst.	3	15	3	12	5	15	8	16	10	10	68	6.
10. večerní cvič.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11. vybíjená	5	25	8	32	10	30	14	28	2	2	117	1.
12. výlety do příro.	10	50	9	36	10	30	3	6	9	9	131	3.
13. výr. upom. předm.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
14. závody	4	20	3	12	4	12	2	4	4	4	52	7.

 Σ 825

Příloha č. 6

TABULKA 18

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov DÍVKY n = 20

CHLAPCI n = 21

n	NCl	D	CH	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	vybíjená	3	2	1	1
5	výlety do přírody	2	3	-1	1

2

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot di^2}{n \cdot (n^2 - 1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 2}{5 \cdot (5^2 - 1)}$$

$$\underline{r_s = 0,900}$$

TABULKA 19

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Brno DÍVKY n = 23

CHLAPOCI n = 14

n	Nčí	D	CH	di	di ²
1	diskotéka	5	4	1	1
2	karneval	4	5	-1	1
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	vybíjená	3	3	0	0
5	výlety do přírody	3	2	1	1

$$\sum 3$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2 - 1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 3}{120}$$

$$r_s = \underline{\underline{0.850}}$$

TABULKA 20

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Hradec Králové DÍVKY n = 24

CHLAPOCI n = 20

n	NCi	D	CH	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	3	1	1
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	výbíjená	2	2	0	0
5	výlety do přírody	3	4	-1	1

$$\sum_2$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 2}{120}$$

$$r_s = \underline{\underline{0,900}}$$

TABULKA 21

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Brno DÍVKY, CHLAPCI n = 78

n	NCi	Če	Br	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	vybíjená	2	3	-1	1
5	výlety do přírody	3	2	1	1

$$\sum 2$$

$$r_s = 1 - \frac{\sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6.2}{120}$$

$$r_s = 0.900$$

TABULKA 22

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Brno * Hradec Králové DÍVKY, CHLAPCI n = 81

n	NCl	Br	HK	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel. vid.	1	1	0	0
4	vybíjená	3	2	1	1
5	výlety do přírody	2	4	-2	4

 $\Sigma 5$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \Sigma d_i^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 5}{120}$$

$$\underline{r_s = 0.750}$$

TABULKA 23

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Hradec Králové DÍVKY, CHLAPCI n = 85

n	NCi	če	HK	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sladování těl., vid.	1	1	0	0
4	vybíjená	2	2	0	0
5	výlety do přírody	3	4	-1	1

$$\sum_i$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 1}{120}$$

$$r_s = 0.950$$

TABULKA 24

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Brno DÍVKY n = 43

n	NCi	Če	Br	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	výbíjená	3	3	0	0
5	výlety do přírody	2	3	-1	1

$$\sum_1^6$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 1}{120}$$

$$\underline{r_s = 0,950}$$

TABULKA 25

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Brno * Hradec Králové DÍVKY n = 47

n	Nci	Br	HK	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel.,vid.	1	1	0	0
4	výbíjená	3	2	1	1
5	výlety do přírody	3	3	0	0

 $\sum 1$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 0,950$$

TABULKA 26

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Hradec Králové DÍVKY n = 44

n	Nči	Če	HK	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	4	0	0
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	vybijená	3	2	1	1
5	výlety do přírody	2	3	-1	1

$$\sum_2$$

6. $\sum di^2$
 $r_s = 1 - \frac{\sum di^2}{n(n^2-1)}$

6.2
 $r_s = 1 - \frac{6.2}{120}$

$r_s = 0.900$

TABULKA 27

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Brno CHLAPCI n = 35

n	NCi	če	br	di	di ²
1	diskotéka	5	4	1	1
2	karneval	4	5	-1	1
3	sledování tel., vid.	1	1	0	0
4	výbíjená	2	3	-1	1
5	výlety do přírody	3	2	1	1

$$\sum 4$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 4}{120}$$

$$r_s = 0,800$$

TABULKA 28

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Brno * Hradec Králové CHLAPCI n = 34

n	NCi	Br	HK	di	di ²
1	diskotéka	4	5	-1	1
2	karneval	5	3	2	4
3	sledování tel., vid.	1	0	1	1
4	soutěže v místn.	0	1	-1	1
5	výbíjená	3	2	1	1
6	výlety do přírody	2	4	-2	4

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum di^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6.12}{210}$$

$$\underline{r_s = 0.6572}$$

TABULKA 29

Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace

Černilov * Hradec Králové CHLAPCI n = 41

n	NCi	Če	HK	di	di ²
1	diskotéka	5	5	0	0
2	karneval	4	3	1	1
3	sledování tel., vid.	1	0	1	1
4	soutěže v místn.	0	1	-1	1
5	výbíjená	2	2	0	0
6	výlety do přírody	3	4	-1	1

4

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \text{di}^2}{n(n^2-1)}$$

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 4}{210}$$

$$\underline{r_s = 0,8858}$$